

't Seghen Waert

jaargang 24 aflevering 3

augustus 2005

verenigingsblad van het Historisch Genootschap
Oud Soetermeer

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Bestuur

dbr. E.H. Oskam, voorzitter

Juweellaan 175, 2719 SB Zoetermeer
tel. (079) 361 65 38

dbr. R.M.A. Krul, secretaris

Tijberg 54, 2716 LK Zoetermeer
krulende@wanadoo.nl
tel. (079) 321 07 32

mw. H.E.M. Westerman, penningmeester
Nassaulaan 12, 2712 AX Zoetermeer
westdijk@hetnet.nl
tel. (079) 316 81 21

mw. I. de Kler (A.W.Z.)

dbr. C.A.M. Klein (G.W.Z.)
vacature (I.S.V.)

dbr. F. Rijkaart (PR)

Archeologische werkgroep

dbr. B.F.F.H. van der Ven

Douzapad 30, 2722 AX Zoetermeer
bevdiven@xs4all.nl
tel. (079) 342 79 91

Genealogische werkgroep

mw. M.E. Vijverberg-Kalkema

Stekelbaarssloot 35, 2724 AR Zoetermeer
kalkema@wanadoo.nl
tel. (079) 331 65 52

Interviewgroep Sprekend Verleden

dbr. E.W. van den Burg

Fr. Hendriklaan 32, 2712 EE Zoetermeer
tel. (079) 316 48 58

Archief en bibliotheek

mw. J.M.C. Huisman-Aaftink

Bernhardstraat 2, 2712 CS Zoetermeer
jokehuisman@hetnet.nl
tel. (079) 316 31 79

Ledenadministratie

dbr. A.Ph. Rademaker

Banckertstraat 5, 2712 KK Zoetermeer
arademaker@wanadoo.nl
tel. (079) 316 43 74

Redactie

mw. C.J. Moerman-van Voorst

Dublinstraat 253, 2713 HT Zoetermeer
c.j.moerman@planet.nl
tel. (079) 352 14 88

dbr. P. Drapers

mw. F.M.J. Heidt-Reeuwijk

dbr. Th. van der Poel

dbr. A.C.J. Vermeulen (publicaties)

t Seghen Waert is een uitgave van het
Historisch Genootschap Oud Soetermeer.
ISSN: 1384-7260

Het Historisch Genootschap is gevestigd in
't Oude Huis, Dorpsstraat 7
2712 AB Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83

Website: <http://www.oudsoetermeer.nl>

E-mail: info@oudsoetermeer.nl

Openingstijden archief en bibliotheek:

iedere woensdag 14.00-17.00 uur

Inloopavond A.W.Z.: elke dinsdagavond 20.30
- 22.00 uur

Inloopavond G.W.Z.: eerste maandag van de
maand 20.00-22.00 uur

Inhoud

Van de redactie	1
Open Monumentendag zaterdag 10 september	2
Stichting houdt openlucht-verkoop	2
Bustocht naar Dordrecht, Woudrichem en Slot Loevestein	3
De vereniging heet de volgende nieuwe leden hartelijk welkom	4
Lidmaatschap	4
Sprekend Verleden: in gesprek met Koos Houtman	6
1928 Eindelijk goed drinkwater	14
Vijf Meter onder N.A.P., Water in Zoetermeer	19
Een 'pontje' vriendschap of meer?	20

Van de redactie

In deze aflevering kunt u onder meer lezen hoe Zoetermeer/Zegwaard de initiatiefnemers zijn geweest van de aanleg van een leidingnet met schoon, gezond drinkwater. Dit ging gepaard met de bouw van een zeer opvallende watertoren, gelijkend op een 'peperbus'. Deze toren doet nu geen dienst meer, maar blijft een gemeentelijk monument.

Noteert u vast 10 september, waarop Zoetermeer deelneemt aan de landelijke Open Monumentendag, die als thema heeft: 'Religieus Erfgoed'. Er verschijnt een boekwerkje over de geschiedenis van een groot aantal kerkelijke verenigingen in Zoetermeer, verlicht met vele foto's. Mogelijk herkent u daarop uzelf of familieleden. Voor een klein prijsje zal het te koop zijn.

De redactie wenst u veel leesplezier.

Kopij voor de vierde aflevering dit jaar verwacht de redactie uiterlijk

4 september a.s.

Open Monumentendag zaterdag 10 september

Boek over kerkelijke verenigingen

Dit jaar is het thema van de Open Monumentendag 'religieus erfgoed'. In Zoetermeer is dat mede vertaald in 'kerkelijke verenigingen'. Maandenlang is door acht kerkgenootschappen aan een boek gewerkt dat het kerkelijke verenigingsleven tussen 1870 en 1970 laat zien. Letterlijk 'laat zien', want behalve teksten zal het boek een honderdtal foto's bevatten. U staat daar misschien wel op, uw ouders, of andere soms verre verwanten. In de gekozen periode probeerden allerlei maatschappelijke instituten, zoals kerken en politieke partijen zich te profileren en mensen aan zich te binden. Dat gebeurde grotendeels in eigen verenigingen, strak gescheiden van andersdenkenden. We noemden dat ook wel verzuiling, een systeem dat in de jaren zestig snel afbrokkelde in een zich individualiserende maatschappij. Door die snelle afbraak is nauwelijks iets opgetekend van de historie van al die verenigingen en liggen notulen, brieven en foto's vaak nog in schoenendozen of op zolders. Een stevige aanzet om al dat materiaal boven water te krijgen, wordt in dit prachtige boek gegeven. De presentatie vindt plaats in de Adventskerk aan de Julianalaan 3, 10 september om 11.00 uur. Deze kerk is uitgekozen omdat zij dit jaar vijftig jaar bestaat.

Activiteiten

In het kader van de Open Monumentendag vinden allerlei activiteiten plaats. Een aantal kerken en andere monumenten staat open en daar wordt de dag opgefleurd met onder meer exposities, zang en orgelspel. Een fietsroute voert u langs kerkhoven, een wandelroute langs de kerken in het Dorp. In ons Oude Huis aan de Dorpsstraat laten de werkgroepen van het Historisch Genootschap zien wat er aan kerkelijk erfgoed te ontdekken valt. Begin september staan alle activiteiten in de kranten vermeld; houdt het in de gaten!

Stichting houdt openlucht-verkoop

De stichting Vrienden van het Stadsmuseum organiseert op Open Monumentendag, zaterdag 10 september, een openbare verkoping in de tuin van Het Oude Huis. De opbrengst van deze verkoping komt ten goede aan het Stadsmuseum.

Voor deze verkoping is de Stichting op zoek naar handzame curiosa. Dat betekent geen babykleertjes, trouwkostuum of grote conferentietafels, maar wel aantrekkelijk huisraad waarop u bent uitgekeken en dat in de ogen van

anderen nog blinkt als goud. Misschien hebt u wel iets met enige historische waarde op zolder liggen, waar de echte Zoetermeerder grif de portemonnee voor trekt.

Men kan de waardevolle spullen afleveren bij het Stadsmuseum dat geopend is op dinsdag t/m vrijdag van 11.00 - tot 16.00 uur en op zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur. U mag ook bellen als u iets aan te bieden hebt, nummer 079 316 47 35.

Noteer in ieder geval de datum in uw agenda. Wellicht ontdekt u er de schat waar u al zo'n tijd naar op zoek bent.

Bustocht naar Dordrecht, Woudrichem en Slot Loevestein

Zaterdag 17 september vertrekken wij om 9.00 uur van de Marijkestraat naar Dordrecht, een van de oudste steden van Nederland (elfde eeuw) met veel bezienswaardigheden. We maken daar een korte wandeling. Dan gaat de bus naar Woudrichem, een stadje uit de vijftiende eeuw. Alleszins de moeite waard voor een lunchstop. In de middag varen we over de Merwede en brengen we een bezoek aan Slot Loevestein, een zestiende-eeuwse Staatsgevangenis, beroemd om Hugo de Groot, die in een boekenkist wist te ontsnappen. We zijn om ongeveer 18.00 uur weer in Zoetermeer.

Kosten: € 22,- per persoon. U kunt zich opgeven bij Fia Brandhorst, tel. (079) 3517047 of bij Bep van Adrichem, tel. (079) 3310173.

De vereniging heet de volgende nieuwe leden hartelijk welkom:

Mw. G.B. Brinkers, Prinsenweer 34, Sliedrecht
Dhr. J. Glijnis, Willem Alexanderlaan 62, Ruurlo
Mw. H. de Groot, Voorweg 171, Zoetermeer
Mw. A.J. Helter-Werps, Palestrinarode 32, Zoetermeer
Dhr. A.G. Hogeveen, Vuurdoornpark 57, Zoetermeer
Mw. A. Hoogduin-Vlasveld, Molenstraat 11, Zoetermeer
Mw. M. Hoop-Kuiper, Ruimtebaan 233, Zoetermeer
Dhr. H. Hurman, Dublinstraat 15, Zoetermeer
Mw. P.J.M. Jongsmma-Westhoek, Parkzoom 131, Delft
Dhr. F.J. Louwinger, Haussmannruimte 75, Zoetermeer
Mw. N. Mets, Schoolstraat 7, Zoetermeer
Dhr. B.J. van Nierop, Eerste Stationsstraat 146, Zoetermeer
Mw. C. Roosenburg, Nassaulaan 16, Zoetermeer
Dhr. W. Schook, Leiwater 101, Zoetermeer
Mw. J.W.A. Timmermans-Reeuwijk, Molenrijseleen 35, Vught

Lidmaatschap

Bent u nog geen lid van onze vereniging, maar is uw interesse daarvoor wel gewekt, geeft u zich dan nu op. Door uw lidmaatschap steunt u onze werkzaamheden. Als lid kunt u bovendien deelnemen aan de vele activiteiten

**Dorpsstraat 103
2712 AE Zoetermeer
079 3167616**

**Hollandse kaasspecialiteiten
Boerenkaasspecialiteiten
Buitenlandse kaas
Salades en pate s
Versgebrande noten
Zuidvruchten
Kadomanden**

die het genootschap u biedt. Wij verwelkomen u graag op één van onze dia- of filmavonden, lezingen of excursies. Ook kunt u bij ons advies inwinnen over stamboomonderzoek of informatie verkrijgen over de Zoetermeerse geschiedenis.

Binnen de vereniging zijn verschillende werkgroepen actief, waaronder de Archeologische- en de Genealogische werkgroep en de Interviewgroep Sprekend Verleden. Behalve dat u actief kunt deelnemen in een werkgroep, kunt u deze, of de vereniging in het algemeen, ook door middel van een donatie steunen. Giften zijn van harte welkom op postrekening 4894624 ten name van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (eventueel onder vermelding van een werkgroep).

Het lidmaatschap van de vereniging bedraagt €13,75 per jaar (jeugdleden t/m 17 jaar en gezinsleden van een volledig lid betalen €7,-). Leden ontvangen vier maal per jaar ons verenigingsblad en hebben gratis of met korting toegang tot de activiteiten.

Wilt u zich opgeven als lid dan kunt u dat doen op een van de volgende manieren:

- via onze website <http://www.oudsoetermeer.nl>
- met een e-mailberichtje aan info@oudsoetermeer.nl
- met een briefje aan het Historische Genootschap Oud Soetermeer, Dorpsstraat 7, 2712 AB Zoetermeer.

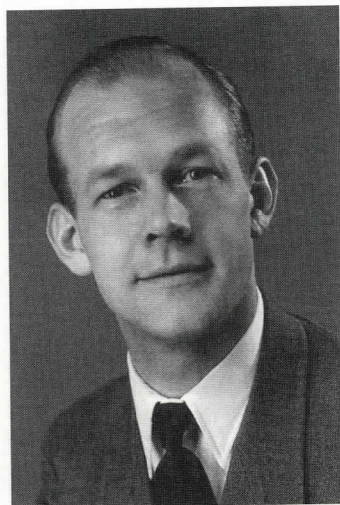
Geeft u daarin aan: uw naam en adres, uw geboortedatum en of u zich opgeeft als lid/jeugdlid/of gezinslid.

Voor het resterende deel van 2005 bent u geen contributie verschuldigd.

Voor de komende jaren sturen wij u te zijner tijd een acceptgiroformulier toe.

Sprekend Verleden: in gesprek met Koos Houtman

Mevrouw M.C.J. Moers-De Vree en de heer E.W. van den Burg

Koos Houtman 1952

De Interviewgroep heeft op 10 mei 2005 een gesprek gehad met de heer Jacobus (Koos) Cornelis Houtman. Koos, die in 1951 emigreerde naar Australië, was op familiebezoek in Zoetermeer. Wij waren heel benieuwd of het nieuwe land gebracht heeft wat hij ervan verwachtte.

De jonge jaren

“Ik ben geboren in Zegwaart aan de Molenweg op 28 juli 1921. Wat toen Molenweg heette, is later Stationsstraat genoemd. Ik kom uit een gezin van vader, moeder en in totaal vier kinderen, allemaal jongens. Ik was op één na de oudste. Mijn vader was veehandelaar en mijn moeder had een winkeltje. Mijn vader is geboren in Zegwaart op de oude boerderij in de

Dorpsstraat. Daar is nog een foto van waar mijn grootmoeder over de onderdeur hangt. Van de lagere school, de katholieke jongensschool in de Dorpsstraat, herinner ik mij nog wel meester Hitters, hoofd van de school en juffrouw Schwalbach en dan was er meester Grimbergen. Hij was een van de oudste onderwijzers, een wijze man. Er was in die tijd ook een sprekersclub, waar mijn ouders lid van waren en die stond onder leiding van meester Grimbergen”.

Koos moet maar slager worden

“Ik kwam van school en dan vroegen ze niet: “Wat wil je worden?” Nee, ik had familie en die waren slager van twee kanten. “Je moet maar slager worden!” Dat was een automatisme en dat werd gewoon aangenomen. Daar zat je verder niet over in de war. Toen kwam ik terecht bij de weduwe Hoogenboezem, die een slagerij had in Pijnacker. Zij werkte met een chef. Als jonge jongen ben ik daar een paar jaar geweest en daar heb ik het begin van het vak geleerd. Om het volledig te leren, moest je twee of drie bazen hebben gehad. De een is gespecialiseerd in dit en de ander in dat. Zo bouw je dat op. En later ga je naar de vakschool. Mijn vader kende die familie, hij kwam regelmatig op de markt. Hoogenboezem zelf kwam eigenlijk van Zoetermeer”.

De oorlog

“Toen ik een jaar of 17 of 18 was, was ik net gekeurd voor de militaire dienst. Ik had eigenlijk wel in dienst gewild, maar de oorlog brak uit en toen ging dat niet door.

Op 10 mei 1940 werkte ik nog in Pijnacker bij Hoogenboezem in de slagerij. We zetten de radio aan, maar niemand nam het nog zo erg serieus. Ik ging bestellingen wegbrengen naar de Westlaan in Pijnacker en toen werd er nog een beetje geschoten. Ja, het werk ging eigenlijk door in de vleeshouwerij, want de mensen bleven eten. In die oorlogsdagen ben nog met mijn vader op de fiets naar Schiedam gegaan, want hij kocht altijd voor een vleesgrossier en die wilde afrekenen. Nou, we kwamen in Schiedam aan en mijn vader heeft alle zaken afgehandeld. We zijn toen ook nog bij een oom geweest in Rotterdam, die een slagerswinkel had aan de Oudedijk. We vroegen of we nog iets mee moesten nemen naar Zoetermeer. Ze dachten toen nog dat het een klein bombardement op Rotterdam was. Het zal nu wel over wezen. Maar twee dagen later is het grote bombardement geweest. Ze zijn toen alles kwijtgeraakt. De hele boel is toen in elkaar gegooid. Het duurde niet zo lang voordat hij weer een andere zaak had”.

Tewerkstelling in Duitsland

Koos hoefde weliswaar niet in militaire dienst in Nederland, maar de bezetter had iets anders voor hem bedacht. Alle gezonde Duitse mannen moesten in het leger en dat betekende een groot tekort aan arbeidskrachten op alle terreinen. In totaal heeft Koos drieëneenhalf jaar dwangarbeid moeten verrichten in Duitsland.

De boerderij van de familie Houtman in de Dorpsstraat, waar de vader van Koos is geboren. Het pand is omstreeks 1921 afgebroken. Op die plaats staat nu Grand Café School. De personen zijn onbekend.

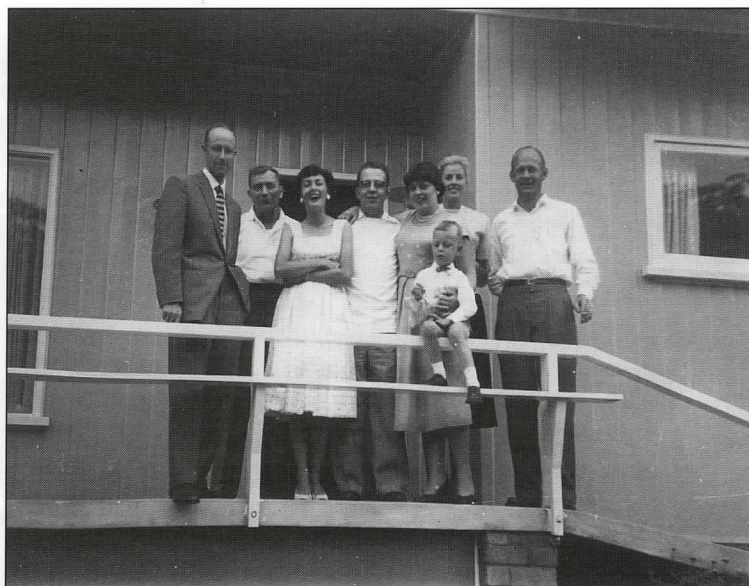

“Toen zijn we met een stuk of tien jongens uit Pijnacker, die ik allemaal kende, in Duitsland gaan werken. Ik kwam in Brandenburg terecht, dat ligt ten westen van Berlijn. Daar hebben ze me in een fabriek neergezet, waar ik zat te lassen. Dat had ik nooit eerder gedaan. Het was allemaal hetzelfde soort werk, dat leerden ze je in een week. We moesten gedeeltes van machinegeweren lassen, het was allemaal oorlogsmateriaal. Het was de Excelsior fabriek. Daar heb ik anderhalf jaar gezeten. Ze kregen tekort aan vaklui en ze wisten uit mijn papieren dat ik slager was en toen ben ik bij een slager terechtgekomen. Ik werkte er ook met oude Duitsers en jongens die niet goed genoeg waren om het leger in te gaan. Die waren vriendelijk. We zaten in een Lager en het eten was niet goed, maar omdat ik in de handel zat, kwam ik er wel doorheen. Iedere week kon ik bij een Duitse foerier een zak Duitse kuch halen. En dat bracht je naar zo'n Lager als je schoenen nodig had. Er waren jongens die op schoenfabrieken werkten. Sigaretten was een heel belangrijk artikel. Boter, je kreeg maar een heel klein pakje boter en dan had ik dat brood om te ruilen. Dus ik had het goed. Later kwam ik bij een slager en die had het beste van het beste. Daar heb ik veel geleerd voor mijn vak. Worst maken, want Duitsers zijn

1951, nog even een kaartje voor het vertrek van de boot;
 staand vlnr.: Suus Houtman-De Vree, moeder van Koos, Elly Nühn vader van Koos,
 zittend vlnr.: Koos Moers, Henk Houtman, Koos Houtman, Leo Veelenturf en Ad Nühn.

voor het huis van
 Koos Houtman in
 Australië, vlnr.:
 Koos van
 Wensveen, Jaap
 Dekker, Yvonne
 van Wensveen,
 Klaas Waarden-
 burg, Judith
 (vrouw van
 Koos), een
 vriendin van
 Judith en Koos.
 Het jongentje is
 een kleinzoon
 van Koos van
 Wensveen

de beste worstmakers van de wereld. Ja, daar had ik het ook goed. Je moest hard werken, zo'n twaalf uur per dag. Je was jong en je kon het gemakkelijk doen. Ze stuurden je naar het abattoir om te slachten. Die abattoirs waren natuurlijk anders, nou, je paste je maar aan. Ik ben daar gebleven tot de Russen kwamen”.

De Russen komen

“Wij werden door de Russen bevrijd. We hoorden schieten en die Duitsers gingen allemaal naar het westen en ik ging bij mijn baas vandaan. Ik wilde niet alleen tussen die Duitsers zitten. Maar in ieder geval zijn wij toen in die stad gebleven. We zaten in een kelder onder een fabriek en toen werd het rustig. Eén van mijn vrienden ging eruit om te kijken wat er aan de hand was en hij werd gelijk in zijn been geraakt. Maar hij had mazzel, want er was geen bot geraakt. Hij lag daar twee dagen. Toen hebben we hem op een brancard gelegd. Onder in die kelder was alle eerste hulp, waarna hij naar het ziekenhuis is gebracht. We moesten over de lijken heenstappen en die waren allemaal verbrand door de vlammenwerpers. Je wende er niet aan!

Toen ik uit Duitsland kwam, heb ik de eerste paar maanden niet veel gedaan. Op een gegeven moment zei vader: “Koos, je moet maar weer aan het werk”. Ik ben toen bij Van Aalst gekomen. Van Aalst was meer een vriend dan een baas. Heel goede mensen. Je kon geen betere baas hebben”.

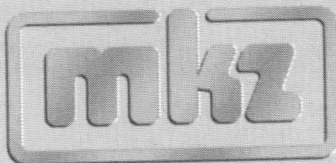
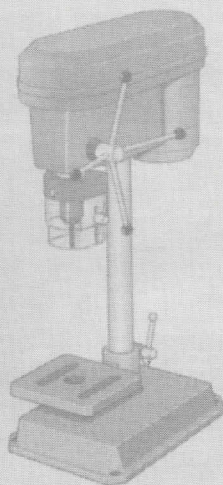
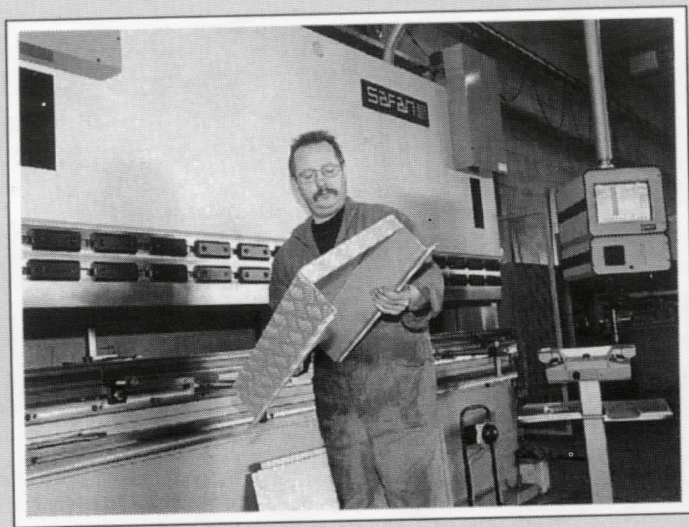
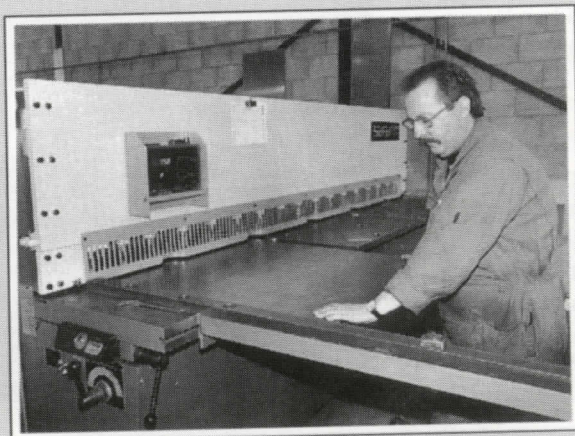
Nu óók voor particulieren!

LASSEN ○

ZETTEN ○

DRAAIEN ○

VERKOOP ○

MKZ-Metaalbewerking

Industrieweg 21, Zoetermeer

Telefoon (079) 341 63 41

Emigratieplannen

“Indië raakten we kwijt. Het land moest opgebouwd worden. Maar toen werd er nog niet zo veel opgebouwd. In ieder geval gingen er veel jongens naar Australië en dat heb ik toen ook gedaan. Er was een vergadering van wereldslagers in Utrecht. De voorzitter van de Australische slagers was er ook. Die schreef voor mij een brief, want ik kon zelf geen Engelse brief schrijven, of er voor een worstmaker werk was in Australië. En ongeveer een maand later kreeg ik een brief van Illowaire, Meat Cy, dat is in het district waar ik nu woon.

Maar ik mocht niet van huis weg. Mijn moeder was erop tegen, mijn vader ook, iedereen was erop tegen. Wat ga je daar nou doen en dit en dat. Toen was afgesproken, als je nou een baan hebt, dan heb je een beetje zekerheid en dan kan je gaan. In een brief werd mij zes maanden werk beloofd en zes maanden accommodatie. Nou, dat was een garantie. Die jongens van Van Wensveen gingen een week of tien dagen eerder met het vliegtuig. Maar ik ging met de boot. Met de Grote Beer, dat was een oud troepentransportschip, maar we hadden het er goed. Een mooi leven op die boot, zo’n zes weken varen. En dan kom je in Sydney, waar de jongens van Van Wensveen al stonden te wachten!

Toen haalden ze me van de trein. Ze hadden daar een Hollander die er al een tijdje zat, die was een beetje tolk. We kregen een kosthuis bij Hollanders, maar daar heb ik niet zo lang gewoond. Daar had ik een kamer en een keuken. Ik had een week vrij en toen reden ze me zo’n beetje rond om te zien waar en wat. Waar ik kwam te werken was een zaak met zo’n twintig slagerijen, abattoir en een varkensfokkerij. Het was een grote zaak. Kan je worst maken, het zag er niet moeilijk uit, maar die smaken, dat is allemaal verschillend hè. Eén van de moeilijkheden was het gewicht. Het waren Engelse gewichten, maar daar wende je ook wel weer aan. En zo van lieverlede begon ik toen worst te maken.

De slagerijen waren ontzettend groot. De omzet, grote stukken vlees, niet als hier kleine stukjes. Allemaal zo groot en dat is nog zo. Er wordt daar veel vlees gegeten”.

Koos gaat trouwen

“Ik was er geloof ik een jaar of vijf, zes, toen ben ik getrouwd met een Australisch meisje. Haar vader had een heel grote slagerij, maar wat gebeurde? Haar moeder stierf en ze had nog een jonger zusje. Mijn schoonvader vroeg, joh, kom bij mij wonen. Judith, dat is mijn vrouw, kan dan een beetje het huishouden doen en jij kan bij mij in de winkel werken en in de slagerij. Niet achter de toonbank, want daar hield ik niet van, maar een beetje aan het blok.

En dat heb ik toen een paar jaar gedaan, maar met familie werken valt niet mee. En ik had een huis laten bouwen in Woonona. In die tijd werd onze dochter Ann geboren, toen zijn we teruggegaan naar Woonona en daarna gingen we voor een maand of vier naar Holland.

De eerste keer zijn we erg lang geweest. Mijn ouders leefden toen nog. Alles bekeken en gedaan en toen weer teruggegaan. En sinds die tijd ben ik wel zeven of acht keer teruggevoerd, onder andere voor de begrafenis van mijn vader en die van Antoon. Australië is een goed land, maar je wilt toch wel weer eens even naar het oude land gaan. Dat blijft trekken. Want ik zit langer daar dan hier, maar je voelt je toch Hollander, vooral als je hier bent. Mijn vrouw is een Australische en dat was mijn geluk, mijn vrouw nam mij overal mee naar toe. Ze legde me alles uit en we reisden. We hebben veel gereisd in Australië. Zij kwam uit Sydney”.

Faciliteiten

“Ze hebben nu ook een pensioenregeling. Zoveel geld kan je uit je loon halen en je baas betaalt ook de helft, dat is belastingvrij en dat wordt voor je gespaard. Het pensioen is daar goed. Ik denk dat het beter is dan hier, in zoverre, misschien niet in geld, maar je belasting betaalt je voor de helft, elektriciteit en water half en als je ergens heengaat en je zegt dat je 65 bent krijg je het goedkoper. Een hoop dingen worden gehalveerd. Dat is daar wel goed”.

Naturalisatie

“Ik heb de Australische nationaliteit gekregen net voordat ik trouwde op 1 mei 1954.

Ze vragen waar je vandaan komt natuurlijk en je hebt je papieren bij je. Je moet zweren voor de koningin, de Engelse koningin. En dat was een beetje een probleem. Australië was toen nog een Dominion van Engeland, maar nu zijn ze helemaal zelfstandig. Nu zweer je niet meer voor de koningin, maar voor de State. Ze zijn nu bezig om dat te veranderen. Het is er nog niet door. Het was wel een hele plechtigheid. Het werd gedaan door de burgemeester. Vrienden kwamen, thee en koffie boden ze aan in het gemeentehuis en al die dingen meer. Het is wel een officiële plechtigheid. Het betekent onder andere dat je stemrecht krijgt.

Je krijgt een klein interviewtje van een half uurtje en dan weten ze gelijk al zo'n beetje wie je bent. Ze moeten je papieren hebben en je Hollandse paspoort en dat soort dingen”.

Ooit heimwee of spijt gehad?

“Geen heimwee, maar als je ouder wordt denk je, ik heb een heel goede vrouw getrouwd en ik heb een heleboel vrienden, toch denk je ‘s avonds wel eens: hoe zal hij het maken in Nederland? En je kan dan natuurlijk niet met een oude schoolkameraad gaan praten.

We hebben een prachtig klimaat waar ik woon. Het is daar nu herfst en vanmorgen was het 20 graden. Voor de tijd van het jaar is het nu eigenlijk te warm. Waar ik woon vriest het nooit, nou een enkele keer is het een beetje wit. Wij wonen vlak bij de zee, ik zit een beetje hoog, het dorp ligt ervoor en dan kijk je uit over de oceaan en dan waait er in de zomer een koele wind. In de zomer, daar valt de Kerst in, dan kan het wel 30 tot 35 graden worden! Als het hier winter is, is het daar zomer. Een heel vreemd idee als je dat niet gewend bent, maar het klimaat is prachtig mooi. Verwarming is niet zo belangrijk, maar we hebben wel airconditioning, dat is harder nodig, maar ik heb geen last van de hitte. Als het eens wat kouder is zet je de heater aan, een kwestie van een knopje omdraaien.

Ik heb nooit spijt gehad van mijn stap. Ik ben gelukkig getrouwd en dat is een heel voornaam ding. Wij hebben een dochter en drie kleinkinderen”.

ARTOTHEEK

'DE VLAMING'

Verhuur

beeldende

kunst

Voor bedrijven en particulieren

Vlamingstraat 2a
2712 BZ Zoetermeer
Telefoon 079 3169551

1928 Eindelijk goed drinkwater

Een grote stap in de verbetering van de gezondheid

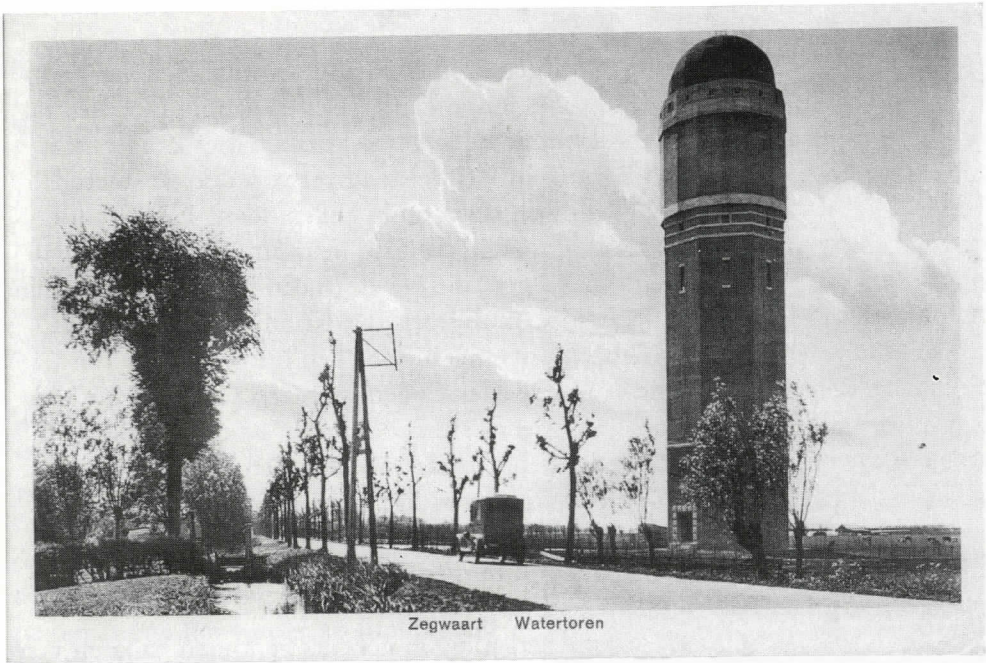
Ton Vermeulen

De watertoren in Zoetermeer is nog geen tachtig jaar oud. Pas vanaf die tijd komt het drinkwater uit een kraan. Voor die tijd was het heel anders. Eeuwen lang waren de bewoners van Holland aangewezen op regenwater, water uit een put of oppervlaktewater. Vooral in de steden was water uit sloten en grachten zo vervuild door menselijke mest en afval van bedrijfjes dat het niet geschikt was om te drinken. De meeste mensen dronken heel licht bier. De rijkere konden zich ook wijn en gedistilleerd veroorloven, in de achttiende eeuw tevens koffie, thee en chocolade. Zelfs was er mineraalwater verkrijgbaar, dat in kruiken werd aangevoerd vanaf het Westerwald-gebied in Duitsland en vanuit de Spa-regio in België. De kruiken werden hergebruikt om allerlei vocht in te bewaren en we kennen ze vandaag de dag in vrijwel dezelfde vorm nog als jeneverkruiken. Amsterdam liet zelfs speciale waterschepen naar de Vecht varen om redelijk schoon water in te nemen, dat in de stad weer werd uitgevent. Vanaf het midden van de negentiende eeuw maakte de concentratie

Vermoedelijk de burgemeesters van de gemeenten die water afnamen van de Tien Gemeenten. Tweede van links burgemeester Vernède

van bevolking het in de steden economisch mogelijk waterleidingen aan te leggen. Op het platteland bleef alles bij het oude.

Drinken, massen en privaat op één plaats

De bevolkingsconcentratie op het Hollandse platteland was niet groot, maar het oppervlaktewater was verre van schoon. Met name in de zomer tijdens droge perioden moesten de waterschappen brak water inlaten vanuit Maas en IJssel. Regenwater was niet altijd beschikbaar en bij opslag begon het steeds meer te leven van allerlei zich voortplantende organismen. Putten filterden het beschikbare water wel enigszins, maar ook dat kwam uit de lucht of sijpelde uit veen- en kleigrond omhoog.

Mens en dier dronken meestal uit dezelfde sloten en vaarten waarvan het water brak en groezelig was. Bovendien was het privaat boven diezelfde sloten en vaarten gebouwd. De boenstoep voor het wassen van de kleding en de pannen en potten lag ernaast en ook restanten van de op het land opgebrachte mest vloeiden de sloten in. Typhus en cholera hadden regelmatig vrij spel en gemeenten moesten telkens de inwoners erop wijzen dat ze hun drinkwater moesten koken. Bijna tachtig jaar geleden nog!

Tien Gemeenten

Op 21 november 1928 kwamen burgemeesters en andere notabelen van ruim tien gemeenten bijeen in het café De Jonge Prins, gelegen aan de Dorpsstraat te Zegwaart, dat zeven jaar later één gemeente zou vormen met Zoetermeer. De stadse journalist van het Algemeen Handelsblad verwoordde de sfeer als volgt: "Een paar mooie trijpen stoelen staan nu in het midden, waar je anders een billard zoudt verwachten, met boeren, die zich bekwamen in het stooten-tegen-den-bal. Buiten (...) overal vlaggen, die het dorp een feestelijke aanschijn schenken (...). Als de auto van den Commissaris der Koningin (...) voorrijdt, wordt Jhr.mr.H.A.van Karnebeek ontvangen door den burgemeester van Zegwaart, den heer F.S.G.Bos (...). De aanwezigen verrijzen van hun zetels, de muziek speelt het Wilhelmus, er is ineens sfeer, ook in dit landelijk milieu, wanneer de heer Van Karnebeek, de hoffelijke man van den gemakkelijken diplomatieken omgang temidden van eenvoudige boeren van den omtrek verschijnt". Nadat nog even op de laatste gasten werd gewacht, die met de trein van half twee arriveerden, begon burgemeester Bos omstandig de reden van deze bijeenkomst toe te lichten.

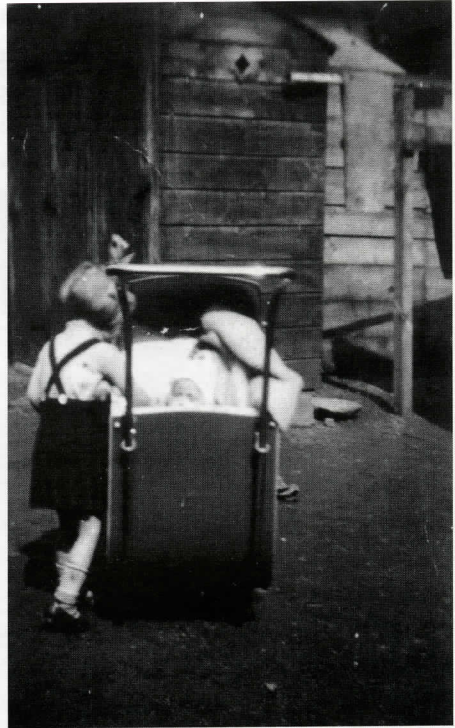
Die dag werd namelijk een drinkwaterleiding in gebruik genomen na jaren van praten en plannen. Al in 1913 en 1919 bestonden plannen waarbij respectievelijk 25 en 123 gemeenten waren betrokken uit Utrecht en de beide Hollanden. Het leidde uiteindelijk tot niets, totdat in 1923 Zoetermeer en Zegwaart zich in verbinding stelden met de Delftse hoogleraar Chr.K.Visser. Tien dorpen bundelden zich in een stichting, De Tien Gemeenten, om de plannen voor een drinkwaterleiding te realiseren: de twee initiatiefnemers, en Benthuizen, Bleiswijk, Moerkapelle, Zevenhuizen, Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs, Pijnacker en Nootdorp. Later sloten ook Stompwijk en De Veur zich nog aan. Allereerst dacht men nog aan een verbinding met de Boskoopse leiding vanuit de waterwinplaats bij de Oude Rijn in Hazerswoude, maar dat bleek te ver weg. Vervolgens zocht de stichting water in eigen gebied middels een proefboring in Bergschenhoek. Helaas werd op 125 meter diepte alleen zout water aangetroffen. Daarna verschoof de aandacht zich naar Wassenaar, waar onder de duinen water van goede kwaliteit was gevonden.

De plannen werden aangepast en uiteindelijk resulteerde dat in een begroting van 1,8 mln guldens, voor die tijd een enorm bedrag dat grotendeels bij de Levensverzekeringsmaatschappij Utrecht werd geleend. In Wassenaar werden acht putten geslagen met een diepte van 36 meter waaruit het water werd opgepompt. Via bezinkbakken werd het via een gietijzeren buizenstelsel naar de Tien Gemeenten gepompt. Het hoofdbuizenstelsel was 136 km lang met een diameter van vijf tot dertig centimeter. Het hadden nog veel meer kilometers kunnen zijn als koningin Wilhelmina geen toestemming had

gegeven om haar grondgebied bij de Horstlaan tot de Rijksweg in Wassenaar te doorkruisen.

Peperbus als watertoren

Centraal in het hele stelsel lag de nieuwe watertoren in Zegwaard, een massief gevaarte van baksteen, gelijkend op een 'peperbus' van ruim 45 meter hoogte en 10,25 meter in diameter. Onder de achtkantige muren waren in 1927 324 palen geslagen van veertien meter lengte, waarop een fundering was gestort van 2,5 meter dik. Enkele betonranden in het metselwerk en kleine langwerpige ramen sieren het verder zo functioneel aandoende gebouw, ontworpen door de eerder genoemde prof. Visser en uitgevoerd door het Duisburgse Schäffer & Co.

Op de achtergrond een privaat

Bovenin werd het waterreservoir gebouwd, aan de buitenzijde goed te zien omdat daar de achtkant overgaat in een zestienkant. Onder het reservoir is het gebouw zo goed als leeg. Slechts een ijzeren trap van 140 treden slingert zich langs de achtkante muren om een smalle rechte ijzeren buis 25 meter omhoog tot vlak onder de betonnen bak met een capaciteit van 500 m³, ofwel een half miljoen liter water. Midden in de bak is een heel smalle schacht gemaakt met een verticale ladder die toegang geeft tot de bovenzijde van het reservoir met een prachtig uitzicht op Zoetermeer en ver daarbuiten. De enige echte versiering is aan de buitenzijde rondom de toegangsdeur aangebracht in de vorm van de wapens van de deelnemende gemeenten.

Doel van de watertoren was om constant vier tot vijf atmosfeer druk te houden op de leidingen vanuit Wassenaar, zodat in iedere uithoek van de Tien Gemeenten met voldoende kracht water uit de kraan zou stromen. 's Nachts werd de toren volgepompt en overdag liep het reservoir langzaam leeg, vooral op de traditionele wasdag op maandag. Alle panden die op minder dan honderd meter van de hoofdbuis lagen werden verplicht aangesloten.

Afhankelijk van de grootte van het gebouw betaalde men een vast bedrag per jaar van fl. 4,40 en tien cent voor elke m³ water, zolang dat tenminste niet

boven de maximale 90 m³ per jaar uitkwam. Daarboven werd het een kwartje. Bedrijven, kerken en scholen betaalden een metertarief, bestaande uit meterhuur en een bedrag per m³ water, dat weer afhankelijk was van hoeveelheid en doel waarvoor het werd gebruikt. Al vanaf het begin werd bepaald dat betaling diende te geschieden door storting of overschrijving op de postcheque- en girorekening van de Tien Gemeenten.

De watertoren bleef in gebruik tot het begin van de jaren negentig. Toen namen veel grotere en goedkopere bergingskelders met pompen het werk over. De Tien Gemeenten zelf ging in 1990 over in het grotere verband van NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland. De watertoren werd een gemeentelijk monument met voorlopig een heel speciale functie: baken in de stad op de rand van het groene Hoekstrapark in de wijk Rokkeveen.

In 1928 zouden met ongeveer 4700 aansluitingen ongeveer 25.000 inwoners in de regio schoon drinkwater hebben. Volgens het Algemeen Handelsblad togen de notabelen na de vele toespraken naar de ver buiten het dorp gelegen watertoren. Nog even werd gememoreerd aan Alexander Hoffman die tijdens de bouw om het leven was gekomen en voor wie een gedenksteen zou worden geplaatst. Jhr. Van Karnebeek verrichtte vervolgens de laatste handeling: "Hij haalde een houten, fraai geschilderde schuif, die buiten was opgesteld, over, waardoor het water in de buizen naar de dorpen en gehuchten stroomde (...). Het gezelschap bezocht den toren van binnen, om tenslotte in het dorp zich weer aan de thee te vereenigen. De inwoners toonden meer belangstelling voor de waterkraan ...".

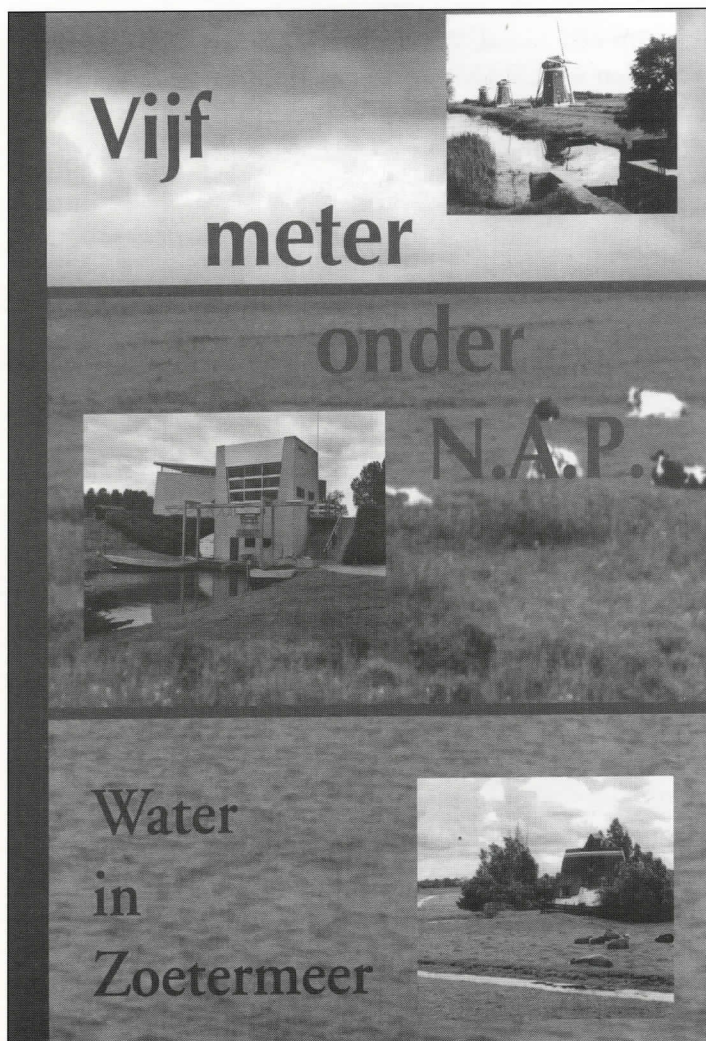
Wij adviseren

& Creëren...

Bloembinderij
De Nobel

Dorpsstraat 86k
2712 AM Zoetermeer
Telefoon (079) 316 93 11

Vijf Meter onder N.A.P., Water in Zoetermeer

Dit jaar staat water sterk in de belangstelling. In Zoetermeer mondde dat zelfs uit in een waterweek met activiteiten rondom het thema water: watersporten, een fietstocht, natuurbeheer, schooltuinen, een lezing over de geschiedenis van de polders en het waterbeheer en zelfs over muskusratten. Een paar jaar geleden heeft het historisch genootschap al een boek uitgebracht over dat water in Zoetermeer, maar het was snel uitverkocht. Met behulp van de gemeente konden we een verbeterde

herdruk maken. 'Vijf Meter onder N.A.P.' is nu verkrijgbaar in 't Oude Huis en bij de betere boekhandel voor slechts € 7,50. De oplage is klein en op is op!

Een 'pontje' vriendschap of meer?

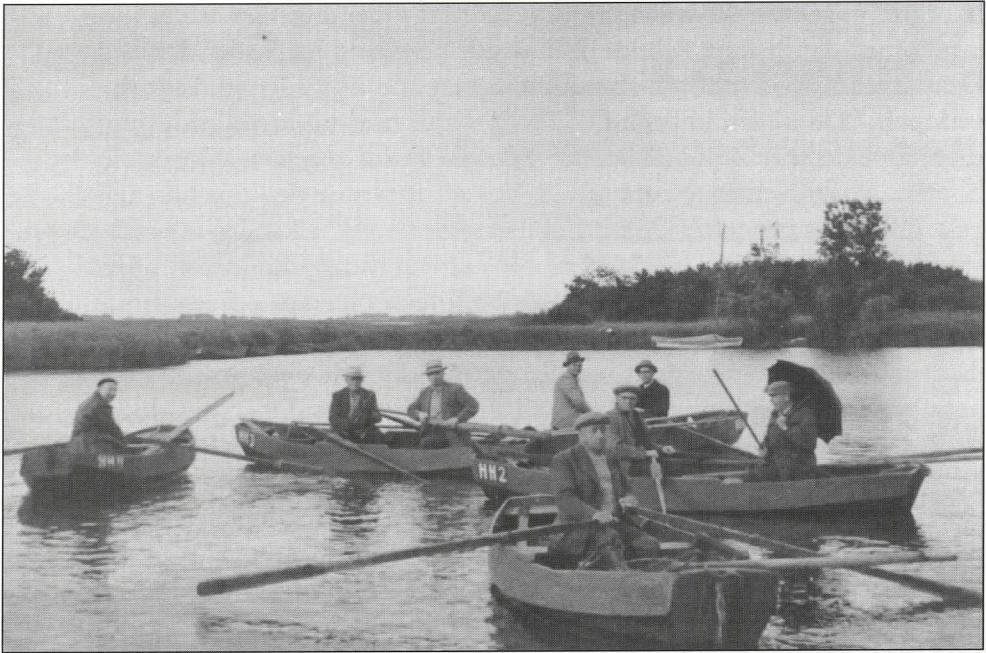
Piet Drapers

Bijna zestig jaar geleden kwam een aantal, voornamelijk Zoetermeerse, heren tot de conclusie dat zij vrienden waren. De vriendschap was zo hecht en oprecht dat deze zijn bezegeling moest krijgen in de oprichting van een club en zo werd op 2 juli 1946 de vereniging 'De Vriendschap' opgericht. De opeenvolgende besturen hebben goed op de archiefstukken gepast en het huidige bestuur staat toe dat wij daar wat in rondneuzen.

Uit de notulen van de oprichtingsvergadering blijkt overigens dat het behalve vrienden ook nog 'liefhebbers' waren, want het eerste verslag begint met de zin: "Op verzoek van enkele heren waren in het café van J. van Diemen aanwezig tien liefhebbers der zoveel genoegen biedende hengelsport, teneinde over te gaan tot het houden van een hengelwedstrijd op een nader te bepalen dag".

uit de beginjaren van de Vriendschap. Bij Van Diemen voor de schuur.
vlnr.: staand Havenaar, Schouten (caféhouder uit Den Haag), Van Diemen, Van Dorp,
Moerland, Duiniveld, Meulwijk. Zittend I. Heemskerck, Van Dijk(?) en B. Heemskerck (?)

de Vriendschap aan het vissen, vlnr. achterste rij, Van Diemen, Brussé, Van Dorp, Postma, 2e rij, Smolenaars en Heemskerck, vooraan Havenaar

De leden

Hoe deze vrienden in elkanders armen waren gedreven, vermelden de eerste notulen niet, maar het zou natuurlijk niemand verbazen indien de heer Van Diemen er een rol in heeft gespeeld. Hij behoort niet alleen tot een van de oprichters, maar hij was ook de eigenaar van café Het Bonte Paard, waar de vriendenclub het levenslicht zag. Dit was het café aan de Delftsewallen, waar men nu in het restaurant Genova kan genieten van een Italiaanse maaltijd. Een ander belangrijk lid was ongetwijfeld de heer Schoonbeek. Hij bood namelijk tijdens de oprichtingsvergadering meteen “een plan voor den wedstrijd” aan, dat “met groot enthousiasme werd aangenomen”. Hij werd dan ook meteen tot wedstrijdleider benoemd. Hoewel het aantal leden bij de oprichting niet meer dan tien bedroeg, voelden de vrienden niet veel voor een collegiaal bestuur en ‘bij acclamatie’ werden de heren Duiniveld en Meulwijk gekozen tot respectievelijk voorzitter en secretaris/penningmeester.

De eerste wedstrijd

Aan het bepalen van de datum en de duur van de eerste viswedstrijd worden niet veel woorden vuilgemaakt. Het werd 17 juli 1946, van 5 uur vm tot 12 uur vm. Om die eerste viswedstrijd ook daadwerkelijk tot een succes te maken, zijn

er echter nogal wat woorden nodig. Allereerst moet iedereen er mee instemmen dat de heer Schoonbeek wordt benoemd tot 'leider der wedstrijd'. Daarna wordt van start tot einde beschreven hoe de wedstrijd dient te verlopen. "De wedstrijd begint zodra de visschervloot in slagorde geschaard is en door de heer Schoonbeek het startsein wordt gegeven. Waarna elk der booten waarin zich twee personen bevinden zich naar de door hun zelf gekozen plaats begeeft". Ook is het niet geoorloofd "elkander te hinderen op straffe dat de schuldige van verdere deelneming wordt uitgesloten". Geen wedstrijd zonder prijzen, dus er wordt besloten ook enige prijzen aan te schaffen, te weten: één hengel, één leefnet en een vischtuig. Opmerkelijk is dat daarnaast prijzen beschikbaar worden gesteld door de deelnemers. Zo stelt de heer Van den Berg een worst beschikbaar, de heer Van Dorp een doos chocolade, de heer Heemskerk een kwart kg boter, de heer Schouten een halve liter jenever en de heer Havenaar 25 sigaren. Het is duidelijk dat een groot deel van de leden van De Vriendschap behoren tot de neringdoenden in Zoetermeer. Zij stellen prijzen beschikbaar uit hun eigen winkel, de slagerij van Van den Berg aan de Dorpsstraat, kruidenier Van Dorp gevestigd op de hoek van de Dorpsstraat en de Leidsewallen, boterhandel Heemskerk waarschijnlijk gevestigd op de hoek van de Stationsstraat en de Vondelstraat, tabakswinkel Havenaar aan de Vlamingstraat (op de plaats waar nu het tunneltje onder de sprinter doorgaat) en de heer Schouten had een café in Den Haag.

Het gezelligste eetcafé van het Stadshart!

7 dagen per week geopend voor lunch en diner.

**Maar ook om te genieten van
een goed glas wijn of bier.**

**Bijvoorbeeld voor of na
een bezoek aan theater of bioscoop**

Waar je oude vrienden hebt en nieuwe vrienden maakt!

**Oostwaarts 4
Stadshart Zoetermeer
079- 346 31 41**

**www.theoldpal.nl
info@theoldpal.nl**

Het viswater

Het vaststellen van het water waarin men om vijf uur zijn dobbertje uitgooide, is aan de hand van de notulen wat moeilijk. De secretaris beperkt zich ertoe te schrijven dat dit "op de plas" zal zijn. In volgende verslagen wordt er een tipje van de sluier opgelicht, omdat er vermeld wordt dat het om de plas van Duiniveld gaat en dat blijkt nu weer de voorzitter van de opgerichte visclub te zijn. Ook een andere naam duikt steeds weer op als het over het vissen op de plas gaat, namelijk die van Frank Slingerland. De vrienden bepalen dat aan hem "voor het gebruik van een boot per

dag een gulden zal worden betaald. Op zondag wordt dit bedrag verhoogd met 50 cent. Voor zijn bemoeiing wordt f 10,- per maand uitbetaald en voor het onderhoud der houten boot, eigendom der plas, f 25,- per jaar".

Enig rondvragen bij de huidige leden van De Vriendschap levert op dat met 'de plas' echt De Plas wordt bedoeld, het stukje water ten zuiden van de Gelderswoudse polder. Waarom aan dit water ook de naam van de voorzitter wordt gekoppeld in de notulen wordt niet duidelijk. De familie Slingerland voerde het beheer over De Plas.

Nog meer visvrienden

Het lijkt erop dat De Vriendschap gedurende twintig jaar het alleenrecht heeft gehad om als Zoetermeerse visclub door het leven te gaan. Zo lang duurt het voordat er weer vrienden bij elkaar komen om een club op te richten. Dat gebeurt ten huize van dhr. W. Klos. Van de oprichtingsvergadering zijn geen notulen te vinden, maar in de huidige voorzitter, de heer Lugtigheid, vind je iemand van het eerste uur. Hij heeft bij wijze van spreken de notulen in zijn hoofd zitten. Bovendien heeft hij krantenknipsels, foto's en een clubblad uit

VISCLUB 'T PONTJE

Uitslag van de maandelijkse wedstrijd in Aalsmeer op 24 juni 1967 :

1. L. Klos	2475 gr.
2. H. Lugtigheid	2350 gr.
3. J. W. Reeuwijk	2325 gr.
4. J. J. Reeuwijk	2175 gr.
5. D. Hogendoorn	2020 gr.
6. W. Klos	1350 gr.
7. G. v. Wieringen	1350 gr.
8. J. Kraaiebos	1325 gr.
9. H. Luiten	1175 gr.
10. J. Bierman	1125 gr.
11. P. Havenaar	800 gr.
12. L. de Jong	775 gr.
13. C. v. Steenderen	750 gr.
14. W. Reeuwijk	540 gr.

De volgende wedstrijd is op 29 juli a.s.

De directeur van Nutricia dhr. Beunder reikt prijzen uit

1998 bewaard. In dat clubblad vermeldt Frank Willer dat de club op 14 december 1967 werd opgericht, maar hij zal zich wel een jaar vergissen, want de huidige voorzitter tovert een krantenknipsel tevoorschijn van 24 juni 1967 met de uitslag van de viswedstrijd van Het Pontje, waar de heer Klos de eerste prijs in de wacht sleepte.

De huidige voorzitter weet nog dat de eerste leden van de club voor de officiële oprichting wel eens met elkaar gingen vissen. Zij deden dat dan in Aalsmeer bij café De Watersport, waar de familie Van der Schilde de scepter zwaaide. Of beter, mevrouw was binnen de muren van het café de baas en haar echtgenoot zorgde ervoor dat je het café ook kon bereiken middels een pontje. Met dat pontje voer je niet alleen over, maar de heer Van der Schilde schonk er ook een borrel op. Vooral voor zichzelf, want hij had onvoldoende zekerheden dat hij binnen aan z'n trekken zou kunnen komen. Bij het zoeken naar een naam voor de vereniging lag het voor de hand dat dit bijzondere pontje vernoemd moest worden.

Het transport

Het bereiken van de visgronden ging vroeger niet zo gemakkelijk als tegenwoordig.

Zo wordt op 5 februari 1947 bij De Vriendschap met veel genoegen de heer Stalhouder als nieuw lid verwelkomd: "omdat hij tegen de door onze vereniging gestelde financiële voorwaarden geen bezwaar heeft, maar hij beschikt ook over een auto en hij is dus voor de vereniging een aanwinst". Ook voor de leden van Het Pontje was het personenvervoer in de beginjaren soms een probleem. Zo weet de heer Lugtigheid dat men met z'n allen plaats nam in de laadbak van een auto van de kolenhandel Reeuwijk en onder een groot zeil de tocht naar Aalsmeer maakte, wat natuurlijk niet toegestaan was.

Ook de geografische kennis liet nog wel eens te wensen over, want de notulen vermelden dat men op 8 juni 1971 op weg naar Ter Horne in Friesland om 20.15 in Zwolle was en om 21.15 uur was men weer in Zwolle.

Viswedstrijden voor anderen

Vissers zijn blijkbaar heel sociaal en doen ook graag iets voor anderen. Op 19 augustus 1947 besluiten de leden van De Vriendschap het volgende: “gezien er in deze gemeente geen feestelijkheden zullen plaatsvinden op de verjaardag der koningin en de jeugd dan wel teleurgesteld zal zijn, hun een viswedstrijd te geven waaraan ieder die de leeftijd van 15 jaar niet heeft bereikt kan deelnemen”. Als plaats van dit feest wordt het water van de Leidsewallen aangewezen. “Het werd in vele opzichten een groot succes. Het visfeest werd ruim gesteund door de inwoners van Zoetermeer in geld en natura. Er deden tweehonderd kinderen aan mee, hun verrichtingen werden gevolgd door een groot aantal belangstellenden”. De vrienden houden er nog een batig saldo aan over van fl. 32,64, “welk bedrag in de algemene kas disponibel blijft”.

Sinterklaasvissen door Het Pontje, met staand vlnr. twee onbekenden, Van Wieringen, Zwarte Piet Hoogendoorn, Sint Nikolaas tevens voorzitter van de visclub Aalsmeer, echtgenote van Sint Nicolaas, Lugtigheid, mw. Van de Schilde (cafébazin), onbekende en de man die in Almeer “Broer” werd genoemd, zittend Aalsmeerse Jan, onbekende feestvierder of visser, Opdam, Van der Helm, De Jong, Van Leeuwen, mw. Van Wieringen, mw. De Wit en De Wit

Beide clubs organiseren regelmatig viswedstrijden voor de jeugd die daar zelfs waardebonden mee in de wacht kan slepen.

Het Pontje organiseerde ook de jaarlijkse viswedstrijden van DWO en Nutricia. Bij deze laatste wedstrijden kwam directeur Beunder zelf de prijzen uitreiken. Sommige Zoetermeeders dachten dan ook dat Het Pontje een 'Nutricia-visclub' was, maar dat misverstand is dan nu uit de wereld.

Feesten

Zowel uit de notulen als uit de mond van de heer Lugtigheid kom je te weten dat vissers ook wel een beetje "feesters" zijn. Van de huwelijksfeesten van de leden van De Vriendschap wordt uitgebreid verslag gedaan in de notulen. Bijvoorbeeld over het zilveren bruiloftsfeest van de heer en mevrouw Van Diemen op 4 september 1946 en ook bruiloften van de echtparen Schoonbeek, Heemskerk en Muilwijk krijgen de aandacht van de secretaris. Er wordt veel gespecht, maar wellicht nog meer gedronken, want: "De gastheer liet zich niet onbetuigd en de glazen werden volgeschonken, de salvo's van de gelukkige feestvierenden weerklonken in een staccato en de tongen kwamen nog meer los". Veelal werden de bruiloftsfeesten gehouden op de avond van de dag waarop ook een viswedstrijd was gehouden. Omkleden behoefde eigenlijk niemand zich, want de vrienden visten met stropdas om en colbertje aan!

Het feestvieren beviel kennelijk goed, want op 1 april 1948 werd besloten een jaarlijkse feestavond te gaan houden en daarvoor "een gedeelte van het inleggeld, bestemd voor de hengelwedstrijden, af te zonderen". Ook Het Pontje weet feestjes te bouwen. Al meer dan dertig jaar geleden werd er iedere maand oud papier opgehaald en verkocht. Uit de opbrengst werden de prijzen van de viswedstrijden en de feesten betaald. Sommige viswedstrijden kregen zelfs een feestelijk karakter. Zo waren de viswedstrijden voor echtparen en het Sinterklaasvissen eigenlijk meer feest dan viswedstrijd.

Archief weetjes

Het is natuurlijk niet zo dat je de archiefstukken met rode oortjes zit te lezen, maar je krijgt wel goed zicht op wat er zich in de loop der jaren zoal heeft afgespeeld. Want al doet een clubnaam anders vermoeden, het is niet altijd koek en ei.

Zo tref je in het archief van De Vriendschap een brief aan van een advocatenkantoor over een huurcontract uit 1968, waarin de vereniging gesommeerd wordt de achterstallige huur over drie jaren ad fl. 300,- te betalen. Het betreft het visrecht van de Voorwegwatering en het Plasje tot de Leidsewallen. De eigenaresse is mejuffrouw M. Bos uit Driebergen.

Maar er zijn ook zaken die je doen glimlachen, want op 11 juni 1958 begint de viswedstrijd ruim een uur later dan gepland, omdat "Brussé eerst een koe moest melken, welke door geen ander gemolken wenst te worden". Ook kom je te weten wat voor weer het was op de dagen dat er gevist werd. Op de kaart waar het gevangen aantal vissen, het totale gewicht en de eventueel gewonnen prijs wordt vermeld, schrijft de heer Havenaar ook de weersomstandigheden op. Het zal wel toeval zijn, maar als hij geen prijs heeft, is het meestal slecht weer.

Een onsje meer ?

In het archief van het Historisch Genootschap ontdek je een foto waarop onmiskenbaar vissers staan en zelfs bij een motorbakfiets. Het is ook nog na te gaan wie er op de foto staan, maar noch uit het archief van De Vriendschap, noch uit de woorden die uit de mond komen van de huidige voorzitter van Het Pontje valt op te maken dat het leden van een van beide clubs zijn. De vraag blijft derhalve: "Zijn De Vriendschap en Het Pontje de enige echte oude Zoetermeerse visclubs of was er (een onsje) meer?"

Een onbekende visclub ? vlnr. achter Verstraaten, Maaskant, Westhoek en Lagerwaard, voor Friggen of In 't Veen, Van Heide, Parlevliet, Fraassen en Van der Helm

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken het met hun financiële steun mede mogelijk dit blad uit te geven.

Van As Makelaardij bv

Eerste Stationsstr. 61, tel. (079) 316 44 45

Dranken/Wijnhandel Boonekamp

Dorpsstraat 130, tel. (079) 316 38 02

Bouwmarkt De Bouwhof

Edisonstraat 88, tel. (079) 331 07 00

Cammeraat IJzerwaren

Eerste Stationsstr. 48, tel. (079) 316 37 31

Carrosseriefabriek Joost Lamboo bv

Koperstraat 40, tel. (079) 363 44 44

Het Fluitschip historisch onderzoeks-
en adviesbureau, tel. (079) 316 78 46

Henneken Radio en TV

Den Hoorn 7, tel. (079) 316 24 90

Roos Kantoorboekhandel

Dorpsstraat 155, tel. (079) 316 35 80

Rové Licht & Sfeer Eerste Stationsstr. 3
tel. (079) 316 64 88

Schoenen Van Veen

Dorpsstraat 83, tel. (079) 316 31 65

Slagerij Vollebregt

Dorpsstraat 127, tel. (079) 316 35 25

Personenvervoer Van der Slik

Blauwroodlaan 296, tel. (079) 361 61 61

Verlaan Verfspecialzaak

Vlamingstraat 5, tel. (079) 316 34 76

Linthout Foto Video

Dorpsstraat 68, tel. (079) 316 30 84

Uw huis verkopen?

Duidelijk, Helder, Betrouwbaar!

van Brero & Breugem

NVM REGISTER MAKELAARS - TAXATEURS

Dorpsstraat 14 (naast het Nicolaasplein) 2712 AK Zoetermeer

tel.: 079-3160061 fax: 079-3160026

e-mail: info@vanbrero-breugem.nl internet: www.vanbrero-breugem.nl

Gratis waardebepaling! Bel 079 - 3160061

Outdoorspecialist Van Herwijnen

Dorpsstraat 66 anno 1908

berg/wandelschoenen
kampeerartikelen
schietsport
dartsport

dump
van Herwijnen
SINDE 1891

tenten
klimsport
vrijtijdskleding
campingaz dealer

Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - Telefoon (079) 316 35 51 - www.herwijnenzoetermeer.nl